

Ponavljanje za kolokvij

I. ARGUMENT

V spodnjih primerih razberi strukturo argumenta (izpiši premise in sklepe) in ga diagramiraj! Poišči morebitne domneve oz. skrite premise ali sklepe.

Janez je vesten študent. Pridno študira, vedno prisostvuje predavanjem in aktivno razpravlja, ter pomaga drugim pri njihovih nalogah.

Če bo Tanja tam, potem bo tam tudi Nina. Sledi, da če Nine ni tam, potem ne bo tudi Tanje. Nine ni tam. Torej je verjetno, da tudi Tanje ni.

Boris se je utopil ali v jezeru ali pa v morju. Ampak v pljučih je imel slano vodo. Če je imel v pljučih slano vodo, potem se ni mogel utopiti v jezeru. Torej se je utopil v morju.

Kljub temu, da večina ljudi sprejema kontracepcijo, je ta nemoralna. Kajti vse nenaravno je nemoralno, saj je bog ustvaril naravo in z njo upravlja. In kontracepcija je nenaravna, saj se vmešava v naravo.

Bodisi so se ljudje razvili iz materije, bodisi imajo duše. Ljudje so se razvili iz materije, torej nimajo duš. Ampak življenje po smrti obstaja le če imajo ljudje duše. Torej ni življenja po smrti.

Poroke postajajo vse manj moderne. Odstotek ločitev je najvišji do sedaj. Skupno življenje brez poroke je tudi v medijih vse bolj predstavljeno kot pozitivno. Tudi v filmih nastopa vse več »junakov«, ki živijo skupaj, a se ne zavežejo doživljenjskemu partnerstvu. In celo pisci časopisnih kolumn priporočajo, da par živi skupaj daljše obdobje, da bi ugotovil njuno združljivost še pred poroko.

Uporabi logično analogijo oz. metodo protiprimerov in za spodnje primere pokaži, ali je argument veljaven ali neveljaven.

Nekatere živali ne znajo plavati. Vse opice so živali. Torej, nekatere opice ne znajo plavati.

Noben učenec ni športnik. Nekateri športniki imajo poseben status. Torej, nekateri učenci nimajo tega posebnega statusa.

Ugotovi za katero vrsto zmotnega sklepanja ali logične napake gre! Utemelji svoj odgovor.

Zares dobri romani so redkost. Ampak redke knjige so zelo drage. Torej so dobri romani dragi.

Jaka misli, da bi morali mejo za prosto točenje alkohola mladini znižati iz 18 na 16 let. Toda Jaka se na razume najboljše na zakonodajo. Torej mora meja ostati pri 18 letih.

Vsi otroci bi morali dobivati polno pozornost svojih staršev. Straši, ki delajo polni delovni čas, se ne morejo v celoti posvečati svojim otrokom. Torej matere ne bi smele delati polnega delovnega časa.

Če zadanem na loteriji, potem sem bogat. Nisem zadel na loteriji, torej nisem bogat.

Za para stavkov utemelji ali je prvi oz. resničnost prvega nujni / zadostni / nobeden od pogojev za (resničnost) drugega.

Nekatere ženske plačujejo davke. Nekateri davkoplačevalci so ženske.

Ana ima rada bombone. Ana ima rada (vse) sladkarije

II. STAVČNA LOGIKA

Spodnje stavke in argumente zapiši v formalnem jeziku stavčne logike.

Šel bom s tabo, če in samo če mi daš denar ali pa mi ga posodiš do ponedeljka.

Če bo Janez do poletja ozdravel, potem bo odšel v hribe ali pa na morje, a ne oboje hkrati.

Če te do desetih ne bo doma, bodo vrata zaklenjena. Če te do desetih ne bo doma in bodo vrata zaklenjena, potem boš moral zvoniti. Ne boš zvonil, torej boš do desetih že doma.

Če sta ti všeč Jaka ali Tanja, potem ti Marko in Urša ne bosta. Tanja ti je všeč. Torej ti Marko ni všeč

Z metodo neposredne matrične verifikacije ugotovi ali gre za tautologijo, kontradikcijo ali kontingentni stavek. Utemelji odgovor!

$$p \vee (q \equiv \neg r)$$

$$\neg (p \equiv q) \uparrow (p \supset r)$$

$$(p \supset q) \supset (\neg p \vee q)$$

Z metodo posredne matrične verifikacije preveri ali je dana stavčna formula tautologija.

$$(p \supset q) \supset (\neg p \vee q)$$

$$\neg (p \vee q) \supset (\neg p \wedge \neg q)$$

Z neposredno matrično verifikacijo ugotovi ali sta dani formuli: konsistentni, prva sledi iz druge, druga sledi iz prva, sta logično ekvivalentni. (Ne)konsistentnost obeh preveri tudi z metodo semantičnih dreves.

$$(\neg p \equiv q) \supset q, p \wedge r$$

Z metodo primerjalnih resničnostnih tabel ugotovi veljavnost spodnjega argumenta.

$$p, p \supset q, q \vee r, \therefore \neg r$$

Z metodo semantičnih dreves preveri veljavnost argumenta.

$$p \equiv q, p, \therefore p \vee \neg q$$